

кількість національних нормативно-правових актів, що тією чи іншою мірою стосуються питань космічної діяльності, досягла значних масштабів.

Найбільш важливі серед них наведені в Збірнику «Космічне право України». Національне космічне право держав світу, у тому числі й України, у своєму становленні пройшло неординарний шлях. На відміну від інших галузей національного права воно почало свій розвиток не з прийняття національних актів, а з розробки та прийняття міжнародних договорів. Це було викликано в першу чергу особливостями самої космічної діяльності, що не могла провадитись лише в межах окремої держави, а носила міжнародний характер. Тобто можна сказати, що сучасне космічне законодавство розвивається динамічно, зміст його нормативно-правових приписів наповнюється нетрадиційними підходами і механізмами соціально-правового регулювання. Космічне законодавство являє собою відносно самостійну сферу правового регулювання. Розвиток космічного законодавства на сучасному етапі досяг такого рівня, коли нагально відчувається потреба переходу від розробки окремих основоположних актів до своєрідної «стиківки» уже прийнятих і таких, що тільки розробляються або повинні бути розроблені. Нині вже накопичено певний досвід правового регулювання відносин у сфері дослідження і використання космічного простору. На нашу думку, наведені вище положення і висновки мають на меті не тільки дослідження сучасного стану та розвитку космічного права як галузі, а й створення теоретично-практичних засад для майбутніх досягнень у цій новій сфері людської діяльності.

Література

1. Пирадов А. С. Международное космическое право. – М.: Междунар. отношения, 1985. – 208 с.

УДК 341:347.8(043.2)

Клим Т. А., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Шапенко Л. О., асистент

ВПЛИВ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА НА ВНУТРІШНЄ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Взаємодія внутрішнього і міжнародного повітряного права полягає у поєднанні двох взаємопов'язаних процесів – впливу національних правових систем на утворення і розвиток норм і принципів міжнародного повітряного

права та впливу міжнародного повітряного права на еволюцію правової системи кожної окремої країни чи їх груп.

На основі різних багатосторонніх та двосторонніх угод, які підлягають неухильному виконанню, виник спеціально-правовий режим повітряного простору над територією держави та за її межами, на основі якого встановлено умови регулярної, ефективної та безпечної діяльності авіаперевізників. Використовуючи міжнародний повітряний простір, держава дає згоду на певні аспекти повітряного сполучення і тим самим реалізовує своє право на суверенітет шляхом укладання міжнародних договорів, виконання яких відбувається на основі імплементації [1, с. 421].

Імплементація означає цілеспрямовану організаційно-правову діяльність держав, яка здійснюється індивідуально, колективно або в межах міжнародних організацій із метою своєчасної, всебічної і повної реалізації зобов'язань, прийнятих ними відповідно до міжнародного права [2, с. 62]. Термін «імплементація» (від англ. implement) означає «здійснення, забезпечення виконання», буквально – «забезпечення практичного результату й фактичного виконання конкретними засобами» [3, с. 192]. Імплементація в національній правовій системі має охоплювати весь комплекс заходів щодо здійснення міжнародного права в державі. У системі повітряного права України імплементація норм міжнародного права на відміну від трансформації має здійснюватися за допомогою національного механізму імплементації, який дозволить досягти виконання міжнародно-правових зобов'язань держави.

З'ясовано, що в Україні процес імплементації норм міжнародного повітряного права на національному рівні має ряд недоліків, обумовлених, головним чином, недосконалістю нормативно-визначеної основи імплементації норм міжнародного повітряного права і повітряної політики держави. При цьому вузьковідомчий підхід до правового регулювання міжнародних повітряних відносин має негативний вплив на розвиток повітряної галузі України. Таким чином, імплементація норм міжнародного повітряного права в національне законодавство України є широким поняттям, що не обмежується питаннями, які відносяться безпосередньо до діяльності у повітряному просторі.

В основу імплементації норм міжнародного повітряного права на універсальному рівні покладено процес спілкування та взаємодії між окремими державами, між міжнародними організаціями та іншими суб'єктами (наприклад, суб'єкти такої організації, або інші організації); між суб'єктами, які приймають участь у міжнародному договорі.

Розглядаючи питання імплементації міжнародно-правових норм в законодавство України, слід також зазначити, що відповідно до ст. 9

Конституції чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою, є частиною національного законодавства України [4]. Розкриваючи це положення Основного Закону, законодавець у ч. 2 ст. 19 Закону «Про міжнародні договори України» визначив, що у разі, коли договором, укладення якого відбулось у формі закону, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені вітчизняним законодавством, то застосовуються правила міжнародного договору [5].

Поняття імплементації подано у сфері міжнародного повітряного права на підставі теоретичного та практичного аналізу режиму «повного та виключного суверенітету держав над повітряним простором, розташованим над їх сухопутною та водною територією», який встановлений у Паризькій конвенції про повітряну навігацію 1919 р. та набув універсального значення в Конвенції про міжнародну цивільну авіацію, укладеної 7 грудня 1944 р. у м. Чикаго (Чиказька конвенція 1944 р.). Цим самим була відкинута концепція «свободи повітря», що сприяло прийняттю значної кількості національних законів, в яких вперше поряд із закріпленням даного принципу певне місце посіли питання регулювання міжнародних польотів повітряних суден та управління повітряним рухом над державною територією.

Отже, імплементація міжнародних норм у повітряній галузі має охоплювати ті владні й управлінські структури держави, діяльність яких може впливати на ступінь ефективності регламентації діяльності у повітряному просторі. Нові тенденції в розумінні співвідношення як правоздатності, так і дієздатності держав, непорушності кордонів, правового статусу та меж суверенітету у повітряному просторі спонукають до поглибленого вивчення та більш досконалого вирішення проблеми імплементації відповідних норм міжнародного повітряного права у внутрішнє законодавство України.

Література

1. Раскалей М. О. Міжнародні повітряні перевезення. Український аспект / М. О. Раскалей // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки». – Том 26 (65). – 2013. – № 2-1 (Ч. 2). – С. 419-425.
2. Повітряне право України: навчальний посібник / За заг. ред. В. В. Костицького. – Дрогобич: Коло, 2011. – 552 с.
3. Рижий В. І. Міжнародне повітряне право: зб. наук-практ. публ. / В. І. Рижий. – К.: Юстиніан, 2011. – 480 с.
4. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

5. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
УДК 629.7(043.2)

Ковтун Н. М., студентка,
Факультет економіки та управління,
Запорізька державна інженерна академія, м Запоріжжя
Науковий керівник: Сергієнко Т. І., к.п.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ КОСМІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ

Як відомо, освоєння космічного простору не тільки дозволяє отримувати значні економічні вигоди, а й породжує проблемні питання, аналогічні тим, з якими стикалося людство в процесі виникнення і розвитку нових галузей і технологій. Головна особливість космічної сфери та її складових полягає у високих темпах якісного розвитку і зростання зусиль різних суб'єктів космічної діяльності, щодо освоєння та використання космічного простору [2, с. 63-64].

Сучасні тенденції розвитку космічної діяльності вимагають активного пошуку Україною свого місця на ринках космічних послуг та в міжнародній системі розподілу праці. Космічні технології для України є одним з важливих факторів, які визначають стратегічне місце держави, а також можливість розроблення сучасних засобів стримування. Доступ у космос об'єктивно підвищує її значущість у відносинах із стратегічними партнерами, процесах інтеграції у світову спільноту розвинених країн, зокрема, в європейські структури. Загалом, цілеспрямована і послідовна космічна діяльність є ключовим фактором високотехнологічного розвитку держави, підвищення конкурентоспроможності її економіки, збереження суверенітету та зростання міжнародного іміджу [3, с. 18].

Національний ринок космічної продукції та послуг має проблеми, які є не тільки внутрішніми, вони лежать поза його меж та визначаються загальним станом соціально-економічного розвитку держави, розвитком його інноваційної системи. Сьогодні національний ринок космічної продукції та послуг має дуже обмежене інвестування. Тому розвиток цього ринку, потребує державно-правового регулювання для визначення пріоритетів та стратегічних напрямків [2, с. 63].

Сучасною тенденцією розвитку космічної діяльності провідних держав світу є комерціалізація. Цей процес певною мірою торкнувся й України. Відповідні ініціативи Державного космічного агентства України підтримало керівництво держави. Власне, як ст. 4 Закону України «Про космічну діяльність» [1], так і Указ Президента України «Про заходи щодо